

IJTIMOIY TARMOQLARDA AXBOROT ALMASHISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15653355>

Sharafatdinova Malika Berdaq qizi

*Berdag nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti Qoraqalpoq filologiyasi va
Jurnalistika fakulteti 3-bosqich talabasi*

ОБМЕН ИНФОРМАЦИЕЙ В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ

Шарафатдинова Малика Бердак кызы

*Студентка 3 курса факультета каракалпакской филологии и журналистики
Каракалпакского государственного университета
имени Бердака*

INFORMATION SHARING ON SOCIAL NETWORKS

Sharafatdinova Malika Berdak qizi

*3rd year student of the Faculty of Karakalpak Philology and Journalism of the Berdak
Karakalpak State University*

Annotatsiya

Ijtimoiy tarmoqlarda axborot almashish – bu zamonaviy ijtimoiy tarmoqlarda foydalanuvchilar o'rtasida ma'lumot, fikr va tajriba almashish jarayonini ifodalaydi. Ushbu jarayon ijtimoiy tarmoqlar orqali tezkor va samarali ravishda amalga oshiriladi. Ijtimoiy tarmoqlar, masalan, Facebook, Instagram, Twitter va TikTok kabi platformalar, foydalanuvchilarga o'z fikrlarini, suratlarini, videolarini va boshqa turdagi kontentlarni baham ko'rish imkonini beradi.

Kalit so'zlar

ijtimoiy tarmoqlar, axborot almashish, foydalanuvchilar, ma'lumot tarqatish, muloqot, kontent, axborot xavfsizligi.

Аннотация

Обмен информацией в социальных сетях — это процесс обмена информацией, идеями и опытом между пользователями в современных социальных сетях. Этот процесс осуществляется быстро и эффективно через социальные сети. Социальные сети, такие как платформы Facebook, Instagram, Twitter и TikTok, позволяют пользователям делиться своими мыслями, фотографиями, видео и другими типами контента.

Ключевые слова

социальные сети, обмен информацией, пользователи, распространение информации, коммуникация, контент, информационная безопасность.

Abstract

Social media sharing is the process of exchanging information, ideas, and experiences between users in modern social networks. This process is carried out quickly and efficiently through social networks. Social networks, such as platforms such as Facebook, Instagram, Twitter, and TikTok, allow users to share their thoughts, photos, videos, and other types of content.

Key words

social networks, information sharing, users, information dissemination, communication, content, information security.

"Ijtimoiy tarmoq" tushunchasi 1954 yilda paydo bo'lganini va, albatta, Internetga hech qanday aloqasi yo'qligini hamma ham bilmaydi va ular bu hodisani o'tgan asrning 30-yillarida o'rganishni boshladilar. Kontseptsiyani sotsiolog Jeyms Barns kiritgan: "ijtimoiy tarmoq" - bu ijtimoiy ob'ektlar (odamlar yoki tashkilotlar) va ular o'rtasidagi aloqalar (ijtimoiy munosabatlar) bo'lgan tugunlar guruhidan iborat ijtimoiy tuzilma (batafsil Vikipediyada). Oddiyroq qilib aytganda, bu tanish odamlarning ma'lum bir guruhi bo'lib, bu erda odamning o'zi markaz, uning do'stlari esa shoxlardir. Tarmoqning barcha a'zolari o'rtasida ikki tomonlama yoki bir tomonlama aloqalar mavjud. Misol uchun, bu ma'lum bir Jek markaz bo'lgan va Bill va Ketrin uning tanishlari (filiallari) bo'lgan talabalar guruhi bo'lishi mumkin. Asta-sekin ilmiy kontseptsiya avval rivojlangan kapitalistik mamlakatlarda, keyin Sharqiy Yevropada mashhurlikka erishdi. Jamiyat rivojlanishi bilan biz axborot asriga keldik, bu davrda biz ko'plab aloqa turlarini yaratdik, bu ijtimoiy tarmoqlarning rivojlanishida sakrashga olib keldi va hozir bu ilmiy tushuncha hamma joyda qo'llaniladi. Men faqat Internetdagi ijtimoiy tarmoqlarni rivojlantirishga e'tibor qarataman. 1991-yilda ingliz olimi Tim Berners-Li tufayli ommabop bo'lgan Internet ixtiroi muhim voqea bo'ldi.

Ijtimoiy tarmoqlar va umuman olganda xalqaro o'rgimchak to'ring sizga anchagina begona va hali eshitmagan xunarlari bisyorgina. Bu to'ring qanchalik chigal va murakkab tuzilganligini sizning tasavvuringizga sig'dirishingiz anchagina qiyin. Bilasizmi nimaga aynan XXI asrning aksar yoshlari ilm olishga kelganda avvalgi zamon yoshlariga nisbatan anchagina sustlashib qolgan? Nimaga hozirgi kunda aynan avvalgi al-Xorazmiy, Abu Rayxon Beruniy va boshqa yetuk olimlarni kashf qilaolmayabmiz? Bilasizmi buning oddiygina javobi bor u ham

bo'lsa biz o'zimizga "Ijtimoiy tarmoqlar" degan eng yaqin dushmanlarni kashf qildik xolos. Sizga bu qanchalik g'alati tuyulmasin ammo juda ham achnarli holat. Siz mening fikrlaringizga qarshi anchagina faktlar aytib tashlashingiz aniq. Yani quyidagicha tariff berishingiz mumkin albatta:

-Ijtimoiy tarmoqlar orqali biz anchagina ma'lumot va yangidan - yangi bilimlarni olamiz.

-Ular bizning uzoqdagi qadrdon insonlarimiz bilan istalgan vaqtda istalgan joyda suxbat qurishimiz yoki hol ahvol so'rashimizni imkonini beradi.

-Ijtimoiy tarmoqlar orqali uydan chiqmasdan istalgan maxsulotlarimizga buyurtma beraolamiz.

-Bular bizning biznesdagi eng asosiy yordamchilarimiz hisoblanadi.

Umuman olganda bunaqa tariflarni juda ham ko'pini keltirishingiz aniq. Lekin ishoning maqolani to'liq o'qib chiqqaningizdan so'ng sizning Ijtimoiy tarmoqlarga bo'lgan fikringiz anchagina o'zgaradi. Yuqorida sizning nomingizdan Ijtimoiy tarmoqlarning bizlarga foydali jihatlarini keltirib o'tdim. Ana endi esa Ijtimoiy tarmoqlarni o'zimni nomimdan siz bilmagan usha "G'alamiz" jihatlarini aniq faktlar bilan keltirib o'taman. Ijtimoiy tarmoqlarga kitobiy tilda ozroq tushuncha berib o'taman. Zamonaviy jamiyat texnologiyaga botgan. Biz smartfon va qurilmalarga yopishib qolganmiz. Hamma narsa, jumladan, ijtimoiylashuv uchun ilova mavjud. Inson aloqasi Instagram, Facebook va Twitter kabi akkauntlar bilan yuzma-yuz muloqot qilishdan ko'ra ekrandagi so'zlar va fotosuratlariga qisqartirildi. Qiziqarli va qulay bo'lsa-da, ijobiy va salbiy ta'sirlar bitta savolni berish uchun etarli:

-Bu Ijtimoiy tarmoq chinakamiga miyya uchun foydami? Axir Tarmoqlarni insoniyatga foyda keltirish uchun yaratilmaganmide?

Bilasizmi qaysidur ma'noda chinakamiga insonning miyyasi uchun juda kata malumotlar turini hosil qilib berishi mumkin. Yani kengaytirilgan xotirani nazarda tutyabman. Aslida xotira- bu miya vazifani bajarish yoki xatti-harakatni bajarish uchun kerak bo'lganda ma'lumotlarni kodlaydigan, saqlaydigan va eslab turuvchi funksiya. Xotirani eslab qolish jarayoni (neyron faoliyatini takrorlash orqali o'tmishda saqlangan xotiralarni olish qobiliyati) ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish bilan osonlashadi.

Ijtimoiy tarmoqlar zamonaviy kommunikatsiya va axborot almashishning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Ular odamlar o'rtasida tezkor aloqa o'rnatish, fikr almashish va turli xil ma'lumotlarni tarqatish imkonini beradi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali axborotni bir necha soniya ichida millionlab odamlar bilan ulashish mumkin. Bu, ayniqsa, muhim yangiliklar yoki hodisalar haqida tezkor xabardor qilishda foydalidir. Ijtimoiy tarmoqlar odamlarni birlashtiradi. Ular

do'stlar, oilalar va hatto yangi tanishlar bilan bog'lanish imkoniyatini beradi. Ijtimoiy tarmoqlarda turli mavzularda fikr almashish imkoniyati mavjud. Bu, odamlarning turli nuqtai nazarlarini eshitishga va yangi g'oyalarni kashf etishga yordam beradi. Ijtimoiy tarmoqlar bizneslar uchun samarali marketing vositasi hisoblanadi. Ular brendlarni targ'ib qilish va mijozlar bilan bevosita aloqa o'rnatish imkonini beradi. Ijtimoiy tarmoqlarda tarqatilayotgan axborot har doim ham to'g'ri yoki ishonchli bo'lmasligi mumkin. Feyk yangiliklar va noto'g'ri ma'lumotlar tarqalishi xavfi mavjud. Ijtimoiy tarmoqlarda shaxsiy ma'lumotlarni oshkor qilish ko'plab xavflarni keltirib chiqarishi mumkin, jumladan, firibgarlik va kiberhujumlar. Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish ba'zida stress, depressiya va o'z-o'zini baholashning pasayishiga olib kelishi mumkin. Odamlar boshqalarning hayoti bilan solishtirish orqali o'zlarini yomon his qilishlari mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar jamiyatda ijobiy va salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ijobiy tomondan, ular odamlarning birlashishi, ijtimoiy harakatlarni qo'llab-quvvatlashi va axborot olish imkoniyatlarini kengaytirishi mumkin. Salbiy tomondan esa, noto'g'ri ma'lumotlar tarqalishi, kiberhujumlar va shaxsiy hayotga aralashuv xavfi mavjud. Ijtimoiy tarmoqlarda axborot almashish zamonaviy hayotning ajralmas qismiga aylangan. Ularning afzalliklari va imkoniyatlari katta bo'lsa-da, muammolarni ham e'tiborsiz qoldirish mumkin emas. Shuning uchun ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishda ehtiyotkorlik va ongli yondashuv zarurdir. Odamlar axborot almashishda mas'uliyatli bo'lishlari va ishonchli manbalarga tayangan holda harakat qilishlari lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOT VA HAVOLALAR

1. Акулич, М.М. (2012) Троллинг в социальных сетях: возникновение и развитие. Электронный ресурс. // journals.rudn.ru > sociology > article.
2. Курилкин, А. В. (2019) Проблемы информационно-психологического манипулирования в пространстве сети Facebook. Электронный ресурс.
3. Котенко И.В., Воронцов В.В. Аналитические модели распространения сетевых червей // Труды СПИИРАН. 2007. Вып. 4. С. 208-224.
4. <https://www.inacademy.uz/index.php/zdif/article/download/7266/5484/5541>